

ΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ

Ρούσσος Σωτήρης

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΔ7010Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Έθνη και Εθνικισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	1,3
2 Πρόοδοι			1,6
Ατομική Εργασία			1
2 Προφορικές παρουσιάσεις			0,6
Σύνολο			5,0
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		Ειδίκευση γενικών γνώσεων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/PEDIS160/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τις θεωρίες για τη δημιουργία των κρατών-εθνών και την άνοδο του εθνικισμού. Το μάθημα δεν υιοθετεί κάποια συγκεκριμένη προσέγγιση αλλά παρουσιάζει το σύνολο των θεωριών ταξινομημένες σε ευρύτερες θεωρητικές «προσεγγίσεις» (αρχεγονισμός, μοντερνισμός και εθνοσυμβολισμός) που προσπαθούν να ερμηνεύσουν με μικρότερη ή μεγαλύτερη επιτυχία τη γένεση και την κυριαρχία του εθνικισμού. Το μάθημα υιοθετεί μια ιστορική-αναλυτική προσέγγιση προκειμένου οι θεωρητικές προσεγγίσεις να γίνουν κατανοητές μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα (Ιρλανδία, Αλγερία).

Συνοψίζοντας, το μάθημα «Έθνη και Εθνικισμός» επιδιώκει μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Ειδικότερα, με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

- Γνώσεις:
 - ✓ έχουν εξοικειωθεί με τις κύριες έννοιες, θεωρίες, προσεγγίσεις που ερμηνεύουν την συγκρότηση των εθνών-κρατών και την επιρροή του εθνικισμού στις σύγχρονες κοινωνίες,
 - ✓ είναι σε θέση, αξιοποιώντας τα ως άνω εργαλεία ανάλυσης, να διερευνούν και να εξηγούν, με συστηματικό και επιστημονικό τρόπο, θέματα με πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό χαρακτήρα που συνδέονται με τη συγκρότηση του έθνους
 - ✓ διαθέτουν επαρκές γνωσιολογικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο, ώστε να κατανοούν και να χρησιμοποιούν τις νέες τάσεις και τις πρωτοπόρες ή καινοτόμες πρακτικές που αναπτύσσονται για την επιστημονική μελέτη του εθνικισμού,
 - ✓ εφαρμόζουν αναλυτική και κριτική σκέψη κατά την έρευνα και τη μελέτη πολιτικών και κοινωνικών θεμάτων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

- Δεξιότητες:
 - ✓ χρησιμοποιούν θεωρίες για την ανάλυση και ερμηνεία του φαινομένου του εθνικισμού για να διερευνούν και να αναλύουν πληροφορίες και απόψεις για διάφορα πολιτικά και κοινωνικά θέματα,
 - ✓ αξιοποιούν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει και τις διαθέσιμες πηγές ενημέρωσης και τεκμηρίωσης για να κατανοούν και να διατυπώνουν προτάσεις πολιτικής για την αντιμετώπιση και επίλυση κοινωνικών προβλημάτων,
 - ✓ επικοινωνούν με τεκμηριωμένη, έγκυρη και κριτική ανάλυση, μέσω του προφορικού και του γραπτού λόγου, την επιστημονική θέση τους για διαχρονικά και επίκαιρα πολιτικά θέματα.
- Ικανότητες:
 - ✓ μπορούν με σχετική αυτονομία και επιστημονική επάρκεια να αναπτύξουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει για την ανάλυση και τη λήψη αποφάσεων επί κοινωνικών και πολιτικών ζητημάτων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Για την πολιτική επιστήμη και τις διεθνείς σχέσεις η κατανόηση του εθνικισμού και της δημιουργίας των σύγχρονων εθνών-κρατών είναι κρίσιμης σημασίας. Χωρίς μια ερμηνεία της εμφάνισης και της δυναμικής αυτών των φαινομένων, η κατανόηση της οργάνωσης του κόσμου σε έθνη-κράτη, η μελέτη του κρίσιμου ζητήματος της κυριαρχίας και η ανάλυση των συγκρούσεων (διακρατικών ή εμφύλιων) είναι τελείως αδύνατα. Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στον εθνικισμό. Στα πλαίσια

του μαθήματος εξετάζονται οι περιπτώσεις του ιρλανδικού, ινδικού και παλαιστινιακού εθνικισμού.

Μαθήματα

1. Κράτος και έθνος: Μια εισαγωγή στον εθνικισμό
2. Ιστορική εξέλιξη και κατηγοριοποιήσεις
3. Αρχεγονισμός
4. Η επιρροή του μαρξισμού Nair, Brass, Walerstein
5. E. Gellner
6. E. Kedourie
7. B. Anderson
8. E. Hobsbawm
9. Εθνοσυμβολισμός
10. Εθνικισμός και Ολοκληρωτισμός (Μεσοπόλεμος)
11. Περιπτώσεις: Ιρλανδικό
12. Περιπτώσεις: Αλγερινό
13. Αναστοχασμός: Η επανάκαμψη του εθνικισμού στον μεταψυχροπολεμικό κόσμο

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Υπάρχει εκτεταμένη χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία. Υπάρχουν PPT presentations (αναρτημένα στο eclass), προβάλλονται videos και μέρος της επικοινωνίας με τους φοιτητές πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Ατομική εργασία	30 ώρες
	2 Πρόοδοι	48 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	117 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Δύο πρόοδοι με ανοικτές πηγές και μια ατομική εργασία. Οι δύο πρόοδοι σε μη ανακοινωμένες εκ των προτέρων ημερομηνίες. Οι φοιτητές πρέπει να λάβουν μέρος τουλάχιστον σε δύο προόδους ή σε μια πρόοδο και μια ατομική εργασία. Ο μέσος όρος σε αυτές αποτελεί την τελική βαθμολογία.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασικά εγχειρίδια

Umut Ozkirmili, *Θεωρίες του Εθνικισμού* (επιμ. Αλέξης Ηρακλείδης), Αθήνα: Σιδέρης, 2011
 Guy Hermet, *Ιστορία των εθνών και του εθνικισμού στην Ευρώπη*, Αθήνα: Πεδίο, 2020

Βασική Βιβλιογραφία

- Ερνεστ Γκέλνερ, Έθνη και Εθνικισμός, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 1991
- Ερνεστ Γκέλνερ, *Εθνικισμός. Πολιτισμός, Πίστη, Εξουσία*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2002
- Μπένεντικτ Άντερσον, *Φαντασιακές Κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού*, Αθήνα: Νεφέλη, 2000
- E. J. Hobsbawm, *Έθνη και Εθνικισμός από το 1780 μέχρι σήμερα*, Αθήνα: Καρδαμίτσας, 1994
- Eric Hobsbawm και T. O. Ranger, επιμ., *Η Επινόηση της Παράδοσης*, Αθήνα: Θεμέλιο, 2004
- Πασχάλης Κιτρομηλίδης, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα ΕΤΕ, 1997
- Έλι Κεντούρι, *Ο Εθνικισμός*, Αθήνα: Κατάρτι, 2000
- Βασίλης Ν. Κρεμμυδάς, *Η Μεγάλη Ιδέα : Μεταμορφώσεις ενός εθνικού ιδεολογήματος*, Αθήνα : Τυπωθήτω, 2010
- Γεώργιος Κρητικός, *Έθνος και Χώρος*, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2008
- Παντελής Λέκκας, *Το Παιχνίδι με το Χρόνο. Εθνικισμός και Νεωτερικότητα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2001
- Αντώνης Λιάκος, *Πως στοχάστηκαν το έθνος αυτοί που ήθελαν να αλλάξουν τον κόσμο*, Αθήνα: Πόλις, 2005
- Μαρκ Μαζάουερ, *Σκοτεινή Ηπειρος*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2001
- Pankaj Mishra, *From the Ruins of Empire: The Revolt Against the West and the Remaking of Asia*, London: Picador, 2013
- Αννα Φραγκουδάκη και Θάλεια Δραγώνα, επιμ., *Τι είν' η πατρίδα μας ; Εθνοκεντρισμός στην Εκπαίδευση*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2008
- Αντονι Σμιθ, *Εθνική Ταυτότητα*, Αθήνα: Οδυσσέας, 2000
- Jonathan S. Hearn, *Rethinking Nationalism: A Critical Introduction*, London: Palgrave, 2006
- Etienne Balibar, *Φυλή, έθνος, τάξη: οι διαφορούμενες ταυτότητες*, Αθήνα: Ο Πολίτης, 1991.
- Immanuel Wallerstein, *Ευρωπαϊκός οικουμενισμός : Η ρητορική της δύναμης*, Θεσσαλονίκη: Θύραθεν, 2010.
- Jürgen Habermas, *Ο μεταεθνικός αστερισμός*, Αθήνα : Πόλις, 2003